

Διάλυση σωματείου – Τριτανakoπή - Δικαίωμα συνεταιρίζεσθαι - Δημόσια τάξη - Καταχρηστική άσκηση - Θρησκευτικά -

Για την άσκηση τριτανakoπής από σωματείο απαιτείται απόφαση του διοικητικού συμβουλίου και αν την αίτηση υπέβαλε ο πρόεδρος, πάσχει η εκπροσώπηση, αλλά θεραπεύεται με έγκριση του διοικητικού συμβουλίου μέχρι τη συζήτηση. Για την άσκηση τριτανakoπής απαιτείται η επίκληση εννόμου συμφέροντος και βλάβης ή επικειμένου κινδύνου, όχι όμως δόλου ή συμπαϊγνίας. Απόρροια του δικαιώματος του συνεταιρίζεσθαι είναι η αρχή της πολλαπλότητας των σωματείων, δηλαδή της παράλληλης λειτουργίας στον ίδιο χρόνο και τόπο περισσότερων σωματείων, που απαρτίζονται από μέλη που ανήκουν στην ίδια επαγγελματική κατηγορία, η οποία ελέγχεται για κατάχρηση δικαιώματος μόνο όταν η λειτουργία του δεύτερου σωματείου παρεμποδίζει ή περιορίζει την τήρηση του δικαιώματος του συνεταιρίζεσθαι του άλλου σωματείου, είτε η επωνυμία του νεότερου σωματείου είναι ίδια ή παρόμοια με εκείνη του πρώτου, έτσι ώστε να προκαλείται σύγχυση. Ο έλεγχος της νομιμότητας του σωματείου γίνεται με βάση το καταστατικό του και όχι με βάση υποτιθέμενες ή υποκρυπτόμενες προθέσεις των ιδρυτών του. Η διάταξη του άρθρου 105 περ. 3 ΑΚ δεν αντίκειται στο άρθρο 12 § 2 Σ. Αντίθεση στη δημόσια τάξη υπάρχει όταν προσβάλλονται θεμελιώδεις αρχές, που κρατούν σε ορισμένο χρόνο στη χώρα και απηχούν τις δικαιοκτικές, κοινωνικές, οικονομικές, πολιτειακές, πολιτικές, θρησκευτικές, ηθικές και άλλες αντιλήψεις και διέπουν τον έννομο βιοτικό ρυθμό της. Θεωρείται κεκτημένο κατά το χρόνο έκδοσης της τριτανakoπτόμενης απόφασης το έννομο συμφέρον του τριτανakoπόντος, παρότι είχε αποστείλει επιστολή, η οποία κρίνεται ως αναγνωριστική και επιφυλακτική κίνηση. Το τριτανakoπόντον δεν νομιμοποιείται να ζητήσει τη διάλυση του καθ ου με βάση το άρθρο 105 περ.3 ΑΚ. Το άρθρο 281 ΑΚ δεν εφαρμόζεται σε αμιγώς διαδικαστικές πράξεις. Η ίδρυση του καθ ου σωματείου δεν αντίκειται στο άρθρο 281 ΑΚ. Οι επωνυμίες και οι σφραγίδες των δύο σωματείων δεν επιτρέπουν σύγχυση. Υπάρχουν διαφορές στις κατηγορίες μελών κάθε σωματείου, ενώ οι σκοποί του τριτανakoπόντος είναι πολύ ευρείς σε σχέση με του καθ ου η τριτανakoπή, που επικεντρώνονται στην αναβάθμιση του μαθήματος των θρησκευτικών. Ο ανταγωνισμός ιδεών μεταξύ των δύο σωματείων δεν συνεπάγεται καταχρηστικότητα του ενός, αλλά η διαμόρφωση του προγράμματος του μαθήματος των θρησκευτικών είναι έργο διαλόγου μεταξύ των διαδίκων, για τούτου και ο Αρχιεπίσκοπος δεν τοποθετήθηκε υπέρ του ενός ή του άλλου σωματείου. Το καθ ου δεν ευαγγελίζεται τον εξοβελισμό της θρησκευτικής εκπαίδευσης, δεν στοχεύει στη μετάλλαξη του μαθήματος των θρησκευτικών, αλλά τα μέλη του προβληματίζονται από την αποστασιοποίηση των νέων από τις θρησκευτικές κοινότητες και επιδιώκουν τον εμπλουτισμό της ύλης του χωρίς στοιχεία κατηχητισμού.

ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΕΚΟΥΣΙΑ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ

Αριθμός Απόφασης 1796/2016
ΤΟ ΜΟΝΟΜΕΛΕΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
(Διαδικασία Εκουσίας Δικαιοδοσίας)

ΣΥΓΚΡΟΤΗΘΗΚΕ από τον Δικαστή, Ευάγγελο-Αλέξανδρο Λίταινα, Πρόεδρο, τον οποίο όρισε ο Πρόεδρος του Τριμελούς Συμβουλίου Διοίκησης του Πρωτοδικείου Αθηνών.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕ δημόσια στο ακροατήριο του, την 27η-9-2016, με την παρουσία και της γραμματέως Αναστασίας Καραγγελή, για να δικάσει την υπόθεση, με αντικείμενο την τριτανakoπή κατά Απόφασης αναγνώρισης σύστασης σωματείου:

ΤΟΥ ΤΡΙΤΑΝΑΚΟΠΤΟΝΤΟΣ: σωματείου με την επωνυμία «Πανελλήνια Ένωση Θεολόγων», το οποίο εδρεύει στην Αθήνα, οδός ..., μεΑΦΜ: ..., όπως νόμιμα εκπροσωπείται, το οποίο παραστάθηκε διά του πληρεξουσίου του δικηγόρου Χαράλαμπου Ανδράλη.

ΤΟΥ ΚΑΘ' ΟΥ: σωματείου με την επωνυμία «Πανελλήνιος Θεολογικός Σύνδεσμος ΚΑΙΡΟΣ για την αναβάθμιση της Θρησκευτικής Εκπαίδευσης», το οποίο εδρεύει στον Χολαργό Αττικής, οδός ..., όπως νόμιμα εκπροσωπείται, το οποίο παραστάθηκε διά του πληρεξουσίου του δικηγόρου Παναγιώτη Νικολόπουλου.

Ο αιτών ζητεί να γίνει δεκτή η από 30-5-2016 τριτανακοπή του, που κατατέθηκε στη Γραμματεία 98612016, η συζήτηση της αναφέρεται στην αρχή της παρούσας απόφασης, και γράφτηκε στο πινάκιο.

Κατά τη συζήτηση της υπόθεσης οι πληρεξούσιοι δικηγόροι των διαδίκων ανέπτυξαν τους ισχυρισμούς του και ζήτησαν να γίνουν δεκτά όσα αναφέρονται στα πρακτικά της δίκης και στις έγγραφες προτάσεις που κατέθεσαν.

ΑΦΟΎ ΜΕΛΕΤΗΣΕ ΤΗ ΔΙΚΟΓΡΑΦΙΑ
ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

I. Το άρθρο 64 παρ. 2 εδ. α' του ΚΠολΔ, ορίζει ότι τα νομικά πρόσωπα παρίστανται στο δικαστήριο με όποιον τα εκπροσωπεί. Το σωματείο παρίσταται ενώπιον του δικαστηρίου με το καταστατικό του όργανο που ασκεί τη διοίκηση.

Επομένως, αν δεν υπάρχει διαφορετική πρόβλεψη στο καταστατικό του σωματείου, για την τριτανακοπή κατά δικαστικής απόφασης που αναγνώρισε άλλο σωματείο, απαιτείται άδεια με απόφαση του διοικητικού του συμβουλίου για την άσκηση της και την εκπροσώπησή του ενώπιον των δικαστηρίων, με συνέπεια ότι, αν την αίτηση υπέβαλε ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου χωρίς άδεια του διοικητικού συμβουλίου, η άσκηση της αίτησης και η εκπροσώπηση του σωματείου πάσχει από έλλειψη ικανότητας δικαστικής παράστασης (ΑΠ 334/02, ΕλλΔνη 44. 185). Η έλλειψη, όμως, αυτή θεραπεύεται αναδρομικώς από την έγκριση του διοικητικού συμβουλίου έως τη συζήτηση της τριτανακοπής με παροχή της άδειας προς διεξαγωγή της δίκης που μπορεί να είναι ρητή ή σιωπηρή (ΑΠ 1082/1990, ΤΝΠ ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ, ΕφΛαρ 78/2004, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ).

II. Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 583, 585, 586, 587, 588 και 590 ΚΠολΔ, σαφώς προκύπτει ότι το ένδικο βοήθημα της τριτανακοπής μπορεί να ασκηθεί από τους τρίτους που δεν συμμετείχαν στη δίκη ούτε είχαν προσκληθεί να παραστούν σ' αυτήν (ΑΠ128/1991, ΤΝΠ ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ, ΑΠ 385/1989, ΕλλΔνη 31, 345), κατά την οποία εκδόθηκε οριστική απόφαση, ήτοι απόφαση που επιλύει την υφιστάμενη διαφορά μεταξύ εκείνων που συμμετείχαν στη δίκη, ανεξαρτήτως αν στη συνέχεια αυτή κατέστη τελεσίδικη ή και αμετάκλητη (ΑΠ 1250/1990, ΤΝΠ ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ). Για την άσκηση της δεν ορίζεται από το νόμο συγκεκριμένη προθεσμία (ΑΠ 311/1997, ΕλλΔνη 38, 1787, ΑΠ 681/1990, ΤΝΠ ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ) και συνεπώς είναι απρόθεσμη σε κάθε περίπτωση, εκτός αν από ειδική διάταξη νόμου υποβάλλεται σε προθεσμία. Νέοι (ή πρόσθετοι) λόγοι τριτανακοπής μπορούν να ασκηθούν και με τις προτάσεις μέχρι την περάτωση της συζήτησης στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο (άρθρο 773 παρ. 2 ΚΠολΔ), όχι δε μεταγενέστερα με προσθήκη στις προτάσεις αυτές, που κατατέθηκε μετά τη συζήτηση της υπόθεσης (ΑΠ 1240/1991, ΤΝΠ ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ), και τούτο διότι η 773 παρ. 2 ΚΠολΔ, ως ειδική, κατισχύει εκείνης του άρθρου 585 παρ. 2 ΚΠολΔ που απαιτεί ξεχωριστό δικόγραφο (Βαθρακοκοίλης, ΕΡΝΟΜΚΠολΔ, άρθρο 773 αριθμ.3, σελ. 480).

III. Επομένως, όλες οι οριστικές αποφάσεις που εκδίδονται με την αμφισβητούμενη δικαιοδοσία είναι δεκτικές τριτανακοπής, εφόσον συντρέχει η προϋπόθεση, του ενεργού και υφισταμένου κατά το χρόνο εκδόσεως της τριτανακοπτομένης αποφάσεως (ΑΠ 126/1980, ΝοΒ 28, 1451), εννόμου συμφέροντος (άρθρ. 68 ΚΠολΔ) του τριτανακόπτοντος, ο οποίος υφίσταται βλάβη ή διακινδύνευση σε κάποιο δικαίωμά του, απορρέουσα από τις έννομες συνέπειες της αποφάσεως, που είναι δεσμευτικές γι' αυτόν (ΑΠ 128/1991, ΕλλΔνη 33, 819, ΑΠ 681/1990, ΤΝΠ ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ). Ειδικότερα, το έννομο

συμφέρον του τρίτου προς άσκηση τριτανakoπής πρέπει να είναι ατομικό και άμεσο, να προκύπτει δε από την τριτανakoπτόμενη απόφαση ή από την εκτέλεσή της, οσάκις η τελευταία είναι δεκτική εκτελέσεως, ενώ η βλάβη ή η διακινδύνευση των συμφερόντων του μπορεί να είναι άμεση ή έμμεση ή και ενδεχόμενη, αρκεί να προκύπτει, ως άνω, από την τριτανakoπτόμενη απόφαση ή από την εκτέλεσή της (ΑΠ 386/1989, ΤΝΠ ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ). Στην τριτανakoπή αυτή, περί της οποίας ορίζει η διάταξη του άρθρου 773 ΚΠολΔ, δεν υπάρχει ανάγκη επίκλησης και απόδειξης δόλου ή συμπαιγνίας, όπως απαιτεί η 586 παρ. 2 ΚΠολΔ, και τούτο διότι οι αποφάσεις που εκδίδονται κατά την διαδικασία της εκουσίας δικαιοδοσίας δεν παράγουν δεδικασμένο κατά την έννοια του άρθρου 321 ΚΠολΔ (ΑΠ 26/1987, ΕλλΔνη 29, 119) και συνεπώς για το παραδεκτό της τριτανakoπής ο τριτανakoπών δεν απαιτείται να επικαλεσθεί δόλο ή συμπαιγνία των αρχικών διαδίκων, αλλ' αρκεί ο ισχυρισμός ότι υφίσταται βλάβη ή ότι επικείται κίνδυνος των συμφερόντων του από την προσβαλλόμενη απόφαση (ΕφΑθ 9468/1992, ΕλλΔνη 36, 210' Κονδύλης, Το Δεδικασμένο κατά τον ΚΠολΔ, σελ. 45 επ.), και να ισχυρισθεί ότι δεν συντρέχαν οι νόμιμες προϋποθέσεις για την έκδοση της απόφασης, ή ότι αν ακουόταν οι απόψεις του, θα ήταν διαφορετική η κρίση του δικαστηρίου (ΕφΑθ 2169/2007, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ ΕφΑθ 1471/1987, Δίκη 20, 306).

IV. Κατά την έννοια των συνδυασμένων διατάξεων των άρθρων 5 παρ. 1, 12 παρ. 1, 23 και 25 του Συντάγματος, και 11 παρ.1 ΕΣΔΑ, με τις οποίες κατοχυρώνεται το δικαίωμα του συνεταιρίζεσθαι, η συνδικαλιστική ελευθερία και το δικαίωμα για ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας και συμμετοχής στην οικονομική και κοινωνική ζωή της χώρας, μέσω της σωματιακής οργάνωσης και δράσης, συνάγεται ότι οι έλληνες πολίτες έχουν δικαίωμα να ιδρύουν μη κερδοσκοπικά σωματεία και να μετέχουν σ' αυτά χωρίς περιορισμό ως προς τον αριθμό τους, αρκεί μόνο να τηρούν τους όρους του νόμου και η άσκηση του δικαιώματος αυτού να μην είναι καταχρηστική. Απόρροια του δικαιώματος του συνεταιρίζεσθαι και της συνδικαλιστικής ελευθερίας είναι και η αρχή της πολλαπλότητας των σωματείων, η δημιουργία δηλαδή της ακώλυτης ίδρυσης και λειτουργίας, υπό την έννοια της παραλλήλου λειτουργίας στον ίδιο τόπο και κατά τον ίδιο χρόνο περισσότερων σωματείων, που απαρτίζονται από μέλη που ασκούν το ίδιο επάγγελμα ή ανήκουν στην ίδια επαγγελματική κατηγορία ή στην ίδια επιχείρηση και που επιδιώκουν τον ίδιο ή ανάλογο σκοπό. Η αρχή της πολλαπλότητας, υπάγει την άσκηση του δικαιώματος ίδρυσης σωματείου στον έλεγχο της κατάχρησης δικαιώματος (άρθρο 281 ΑΚ), σε συνδυασμό με τη διάταξη του άρθρου 25 του Συντάγματος, το οποίο απαγορεύει την καταχρηστική άσκηση των θεμελιωδών ατομικών δικαιωμάτων. Ειδικότερα, η συνύπαρξη στον ίδιο τόπο δύο η περισσότερων σωματείων, με τους ίδιους σκοπούς, μπορεί να ελεγχθεί από το Δικαστήριο, εν όψει των άρθρων 25 παρ. 1 και 3 του Συντάγματος και 58,80 αριθ. 1 και 281 ΑΚ, μόνον όταν η λειτουργία του δεύτερου σωματείου παρεμποδίζει η περιορίζει την τήρηση του δικαιώματος του συνεταιρίζεσθαι από τα μέλη του άλλου σωματείου, ώστε να ματαιώνεται ο συνταγματικά προστατευόμενος σκοπός του δικαιώματος αυτού και όταν η επωνυμία του νεότερου σωματείου είναι ίδια η παρόμοια με εκείνη του υφιστάμενου σωματείου, έτσι ώστε να προκαλείται σύγχυση ως προς την ταυτότητα τους, όπως και όταν η συνύπαρξη αυτή παρακωλύει την εύρυθμη λειτουργία τους και την επίτευξη των σκοπών τους, σε βάρος των συμφερόντων των μελών τους (ΕφΛαρ78/2004, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ). Παρακώλυση δε της εύρυθμης λειτουργίας των σωματείων επέρχεται όταν η ίδρυση των σωματείων, που έχουν την ίδια έδρα, επιδιώκουν τον ίδιο σκοπό και αποτελούνται από μέλη τα οποία ασκούν το ίδιο επάγγελμα, προκαλεί σύγχυση στην εύρυθμη λειτουργία και στην εν γένει δραστηριότητα τους και ειδικότερα όταν δημιουργεί πλάνη ως προς την ταυτότητα τους, όπως συμβαίνει στην περίπτωση που δύο σωματεία έχουν την ίδια επωνυμία, με συνέπεια η ίδρυση του δεύτερου σωματείου να βλάπτει τα συμφέροντα των μελών τους (ΕφΑθ 6307/02, ΤΝΠ ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ). Δεν υπάρχει όμως σύγχυση στη λειτουργία και δραστηριότητα των δύο σωματείων, όταν επαρκώς διαφοροποιείται η επωνυμία τους δηλαδή υπάρχει ουσιώδης διαφορά η οποία καθίσταται ευχερώς αντιληπτή με τη συνηθισμένη επιμέλεια, ούτε παρεμποδίζεται η εύρυθμη λειτουργία κανενός από αυτά (ΑΠ 1269/01, ΤΝΠ ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ).

V. Από το άρθρο 12 του Συντάγματος, σε συνδυασμό με τα άρθρα 78-81 και 105 ΑΚ προκύπτει ότι το δικαστήριο, εξετάζοντας την αίτηση για την εγγραφή οποιουδήποτε σωματείου στο ειδικό βιβλίο σωματείων, ελέγχει μόνο εάν συντρέχουν οι προϋποθέσεις, που απαιτεί ο νόμος για τη σύσταση του σωματείου και δεν μπορεί να ελέγξει τη σκοπιμότητα της ίδρύσεως του. Με άλλα λόγια, ο δικαστικός έλεγχος περιορίζεται βασικά στη συνδρομή

των όρων, που τάσσουν τα άρθρα 78-80 ΑΚ και της ουσιαστικής προϋποθέσεως που συνάγεται από το άρθρο 105 παρ. 3 ΑΚ δηλαδή της μη αντιθέσεως του σκοπού του σωματείου στο νόμο, την ηθική και τη δημόσια τάξη. Στο σημείο αυτό, πρέπει να τονισθεί, ότι ο έλεγχος της τελευταίας αυτής προϋποθέσεως θα γίνει με βάση τις διατάξεις του καταστατικού και όχι σύμφωνα με τις υποτιθέμενες, υποκρυπτόμενες ή εξυπακουόμενες προθέσεις των ιδρυτών του, οι οποίες, και όταν ακόμη υπάρχουν, δεν μπορούν να γίνουν αντικείμενο δικαστικού ελέγχου, κατά το στάδιο αναγνωρίσεως του σωματείου, αφού ένας τέτοιος έλεγχος θα ήταν έλεγχος σκοπιμότητας και όχι νομιμότητας (ΕφΚρητ. 354/1987, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ, Αθ. Κρητικός, Δίκαιο Σωματείων και Συνδικαλιστικών Οργανώσεων, σελ. 64 & 101, 102 Καρακατσάνης στην ΕρμΑκ, Εισαγ. αρθρ. 78-107, αρ. 16 & 17).

VI. Τέλος, κατά τη προαναφερόμενη διάταξη του άρθρου 12 παρ. 1 του Συντάγματος, οι Έλληνες έχουν το δικαίωμα να συνιστούν ενώσεις και μη κερδοσκοπικά σωματεία, τηρώντας τους νόμους, που ποτέ όμως δεν μπορούν να εξαρτήσουν την άσκηση του δικαιώματος αυτού από προηγούμενη άδεια. Στη διάταξη αυτή κατοχυρώνεται το δικαίωμα της συνένωσης, το οποίο περιλαμβάνει και την ελευθερία της διατήρησης αυτής, όπως αυτό συνάγεται και από την παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου 12 όπου ορίζεται, ότι το σωματείο δεν μπορεί να διαλυθεί για παράβαση του νόμου ή ουσιώδους διάταξης του καταστατικού του, παρά μόνο με δικαστική απόφαση. Τη γενικότερη αυτή διατύπωση της τελευταίας συνταγματικής επιταγής εξειδικεύει η διάταξη του άρθρου 105 αρ. 3 του ΑΚ, με την οποία ορίζεται ότι με απόφαση του Πρωτοδικείου μπορεί να διαλυθεί το σωματείο και αν ο σκοπός ή η λειτουργία του έχουν καταστεί παράνομοι ή αντίθετοι προς τη δημόσια τάξη. Ως νόμος, του οποίου η παράβαση μπορεί να επιφέρει τη διάλυση του σωματείου, νοείται και το Σύνταγμα, καθώς και η διεθνής σύμβαση που έχει κυρωθεί από τη Βουλή. Η δημόσια δε τάξη, η προς την οποία αντίθεση του σκοπού ή της λειτουργίας του σωματείου δημιουργεί λόγο διάλυσης αυτού κατά την προαναφερόμενη διάταξη του άρθρου 105 αρ. 3 του ΑΚ, αποτελείται από θεμελιώδεις κανόνες και αρχές που κρατούν σε ορισμένο χρόνο στη χώρα και απηχούν τις δικαιοτικές, κοινωνικές, οικονομικές, πολιτειακές, πολιτικές, θρησκευτικές, ηθικές και άλλες αντιλήψεις, οι οποίες διέπουν τον έννομο βιοτικό ρυθμό αυτής. Αντίθεση προς τη δημόσια τάξη υπάρχει, όταν προσβάλλονται οι αντιλήψεις αυτές και διαταράσσεται ο βιοτικός ρυθμός (ΟΛΑΠ6/1990, ΟΛΑΠ 17/1999). Το έννομο αγαθό που προστατεύουν οι σχετικές διατάξεις είναι η κατάσταση κοινωνικής ηρεμίας που επιτρέπει σε όλα τα μέλη του κοινωνικού συνόλου να συμβιώνουν ειρηνικά. Στη δημόσια τάξη, με την έννοια του περιορισμού των δικαιωμάτων, αναφέρεται και το ίδιο το Σύνταγμα στις διατάξεις των άρθρων 11 παρ. 2, 13 παρ. 2 και 18 παρ. 3 (δικαίωμα συνάθροισης, ελευθερία λατρείας και δικαίωμα ιδιοκτησίας, αντίστοιχα). Συνακόλουθα, η ως άνω διάταξη του άρθρου 105 αρ. 3 του ΑΚ δεν αντίκειται στη διάταξη του άρθρου 12 παρ. 2 του Συντάγματος, αλλά αντίθετα βρίσκεται εντός των πλαισίων αυτής, εφόσον ερμηνευθεί στενά, ώστε το επιβαλλόμενο στο σωματείο έσχατο μέτρο της διάλυσης αυτού να τελεί σε εύλογη σχέση με την παρανομία που έχει διαπραχθεί, με βάση την αρχή της αναλογικότητας που επιτάσσει η διάταξη του άρθρου 25 παρ. 1 εδάφ. 4 του Συντάγματος, η οποία επιβάλλει να είναι το μέτρο της διάλυσης κατάλληλο αλλά και κυρίως αναγκαίο, προκειμένου να αποτραπεί η προσβολή (ΟΛΑΠ 4/2005, ΤΝΠ ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ). Νομιμοποιούμενοι προς άσκηση αγωγής με αίτημα τη διάλυση σωματείου είναι αποκλειστικά τα πρόσωπα που αναφέρονται στην διάταξη αυτή, αποκλεισμένου κάθε τρίτου, ακόμα και αν έχει έννομο συμφέρον, συμπεριλαμβανομένου και του Εισαγγελέως, οι οποίοι όμως (τρίτοι) μπορούν να προσφύγουν στην εποπτεύουσα αρχή ζητώντας την εκ μέρους της υποβολή της σχετικής αίτησης (ΕφΘεσ816/2000, ΤΝΠ ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ Σταθόπουλος Γεωργιάδης, Αστικός Κώδιξ 1978, άρθρο 105, Δέλλιος, σε ΣΕΑΚ, άρθρο 105, σελ. 238).

VII. Στην προκείμενη περίπτωση, η τριτανάκοπουσα εκθέτει ότι τυγχάνει νόμιμο σωματείο, πανελληνίας εμβέλειας, το οποίο λειτουργεί απρόσκοπτα από το έτος 1951, αριθμώντας πάνω από 3.000 μέλη, και με κύριο σκοπό μεταξύ άλλων την διαφύλαξη και ορθή διδασκαλία του μαθήματος των θρησκευτικών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Ότι δυνάμει της υπ' αριθμόν 617/2011 Απόφασης του Δικαστηρίου, αναγνωρίστηκε το σωματείο με την επωνυμία «ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΘΕΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ "ΚΑΙΡΟΣ για την αναβάθμιση της θρησκευτικής εκπαίδευσης"». Ότι στην συζήτηση της σχετικής αίτησης δεν συμμετείχε το ίδιο, ούτε κλήθηκε προς τούτο. Ότι από το χρόνο ίδρυσής του, το καθ' ού σωματείο απέβλεπε σε σκοπό παράνομο, ήτοι την κατάργηση του μαθήματος των θρησκευτικών, η διδασκαλία του οποίου κατοχυρώνεται από το Σύνταγμα, το Νόμο και το πρώτο πρόσθετο πρωτόκολλο της ΕΣΔΑ. Ότι επιπλέον η δράση του

καθ' ού σωματείου είναι παράνομη διότι επιδόθηκε σε αγώνα προκειμένου να εισαχθεί το νέο πρόγραμμα σπουδών του οποίου η συγγραφή και προώθηση στοιχειοθετεί το αδίκημα του αθέμιτου προσηλυτισμού, βάλλοντας ευθέως κατά της δημόσιας τάξης στο κατεξοχήν αντικείμενο του τριτανακόπτοντος. Ότι επιπροσθέτως η αναγνώριση της ίδρυσης του καθ' ουτυγχάνει καταχρηστική, διότι ενώ στερείται αντιπροσωπευτικότητας, λόγω του πολύ μικρού αριθμού των μελών του, αντιθέτως εμφανίζεται ως αντιπροσωπεύον τους θεολόγους της χώρας, και μάλιστα διατυπώνοντας αντίθετες απόψεις με το τριτανακόπτονσωματείο το οποίο εκπροσωπεί την συντριπτική πλειοψηφία των θεολόγων, με αποτέλεσμα να επέρχεται σύγχυση για τις πραγματικές απόψεις της πλειοψηφίας των θεολόγων. Ότι η καταχρηστικότητα αυτή, ενισχύεται από την συκοφαντική ρητορική του καθ' ού, που εμφανίζει το τριτανακόπτον ως παρωχημένο, σκοταδιστικό και ανίκανο να συμμετάσχει στη διαμόρφωση θρησκευτικής παιδείας. Ότι η ίδρυση και λειτουργία του καθ' ού καθίσταται καταχρηστική, επιπλέον ενόψει του γεγονότος ότι χρησιμοποίησε την ιδιότητα των μελών του ως ορθοδόξων θεολόγων για την προώθηση πολιτικών θέσεων, με παράλληλη περιθωριοποίηση των μελών του τριτανακόπτοντος από τον διάλογο με κυβερνητικούς φορείς για τη διαμόρφωση του μαθήματος των θρησκευτικών. Ότι λόγω των ανωτέρω έχει επέλθει βλάβη στην εύρυθμη λειτουργία του και βλάβη στην επίτευξη του σκοπού του ως πανελλήνια ένωση θεολόγων. Για τους λόγους αυτούς ζητά, γενομένης δεκτής της παρούσας τριτανακοπής, την ακύρωση και εξαφάνιση της απόφασης με την οποία εγκρίθηκε η ίδρυση του καθ' ού και διατάχθηκε η εγγραφή του στα οικεία βιβλία. Επιπλέον ζητά να διαταχθεί η διάλυση του καθ' ού σωματείου, και τέλος καταδικασθεί το καθ' ού στη δικαστική του δαπάνη. Με το προαναφερθέν περιεχόμενο και αιτήματα, η κρινόμενη τριτανακοπή με τους πρόσθετους λόγους αυτής, αρμοδίως και παραδεκτως εισάγεται προς συζήτηση ενώπιον του Δικαστηρίου τούτου, δεδομένου ότι εγκρίθηκε η άσκηση της και δόθηκε άδεια εκπροσώπησης του τριτανακόπτοντος σωματείου ενώπιον του δικαστηρίου, δυνάμει των υπ' αριθμ. 58/20-9-2016 και 60/20-9-2016 πρακτικών συνεδρίασης του διοικητικού του συμβουλίου, απορριπτομένου του σχετικού ισχυρισμού του καθ' ού, σύμφωνα και με τα οριζόμενα στη πρώτη μείζονα σκέψη της παρούσας. Επαρκώς δε προσδιορίζεται στο οικείο δικόγραφο το έννομο συμφέρον του τριτανακόπτοντος το οποίο δικαιολογεί κατά νόμο την άσκηση αυτής, σύμφωνα και με τα οριζόμενα στην τρίτη μείζονα σκέψη της παρούσας, καθώς σε περίπτωση που κριθεί ότι δε συνέτρεχαν οι νόμιμες προϋποθέσεις για την αναγνώριση σύστασης και λειτουργίας του καθ' ού σωματείου, τότε από την αναγνώριση αυτή υφίσταται βλάβη, έστω έμμεση, των συμφερόντων του τριτανακόπτοντος, καθώς επικαλείται δυσμενείς συνέπειες που ανάγονται στη εύρυθμη λειτουργία του, την διακριτική του δύναμη, και παράνομες παρεμβάσεις του καθ' ού, στο κατεξοχήν αντικείμενο της δραστηριότητάς του. Οι ανωτέρω ισχυρισμοί αποτελούν οιονεί παράπονα με τα οποία προβάλλονται νομικοί λόγοι και πραγματικά περιστατικά που καθιστούν την, με την τριτανακοπτόμενη απόφαση, εξενεχθείσα δικαστική κρίση, βλαπτική των εννόμων συμφερόντων του τριτανακόπτοντος και συνεπώς δικαιολογούν την ύπαρξη εννόμου συμφέροντος του προς άσκηση τριτανακοπής (ΕφΑθ 1184/2009, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ), απορριπτόμενου ως αβασίμου του ισχυρισμού του καθ' ού, ότι ελλείπει το έννομο συμφέρον του τριτανακόπτοντος προς άσκηση αυτής, άλλως ότι τούτο προσδιορίζεται κατά τρόπο αόριστο, ή ότι τα επικαλούμενα ως διακινδυνευόμενα συμφέροντα του τριτανακόπτοντος δεν ήταν κεκτημένα κατά το χρόνο έκδοσης της απόφασης. Τούτη δε η κρίση δεν δύναται να ανατραπεί από το γεγονός ότι αμέσως μετά την ίδρυση του καθ' ού, το τριτανακόπτον, του απηύθυνε επιστολή με την προσφώνηση «αγαπητοί συνάδελφοι», καθώς προκύπτει ότι η επιστολή αυτή δεν συνεπάγεται αποδοχή της ίδρυσης και δράσης του καθ' ού, αλλά αναγνωριστική και επιφυλακτική κίνηση εκ μέρους του τριτανακόπτοντος, αφορώσα μάλιστα στο αντικείμενο γύρω από το οποίο αναπτύσσεται η έντονη διαμάχη τους, ήτοι τη διδασκαλία του μαθήματος των θρησκευτικών. Είναι δε νόμιμη, στηριζόμενη, πέραν των ανωτέρω αναφερόμενων και στις διατάξεις των άρθρων 741, 773 και 176 ΚΠολΔ, πλην των ακόλουθων διακρίσεων: Ο λόγος τριτανακοπής που συνίσταται στην επικαλούμενη άσκηση προσηλυτισμού εκ μέρους των μελών του σωματείου αλλά και το συνδεόμενο μ' αυτόν αίτημα περί διάλυσης του σωματείου, κρίνονται απορριπτέα ως νομικά αβάσιμα. Όπως αναφέρθηκε στη πέμπτη μείζονα σκέψη της παρούσας, ο έλεγχος της συμφωνίας του σκοπού του υπό σύσταση σωματείου με το νόμο, τη δημόσια τάξη και τα χρηστά ήθη γίνεται με βάση τις διατάξεις του υπό έγκριση καταστατικού και όχι με βάση τις υποκρυπτόμενες προθέσεις των ιδρυτών του, οι οποίες και αν ακόμα υπάρχουν δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο δικαστικού ελέγχου, τουλάχιστον κατά το στάδιο αναγνώρισεως του σωματείου, δοθέντος ότι ένας τέτοιος έλεγχος θα ήταν ουσιαστικά απαγορευμένος έλεγχος σκοπιμότητας και όχι επιτρεπόμενης νομιμότητας και επιπλέον θα συνεπαγόταν την παραβίαση της ελευθερίας της έκφρασης και του δικαιώματος σύστασης ενώσεων (συνεταιρίζεσθαι), που

κατοχυρώνονται από τις αναφερόμενες στη μείζονα σκέψη διατάξεις του Συντάγματος και της ΕΣΔΑ. Είναι βεβαίως άλλο το ζήτημα, αν από τη δράση ενός σωματείου προκύψει ότι η λειτουργία του έχει καταστεί \ μεταγενεστέρως παράνομη ή αντίθετη στη δημόσια τάξη, οπότε είναι δυνατή η διάλυση του κατά το άρθρο 105παρ. 3ΑΚ, με την άσκηση της σχετικής αγωγής, κατά τα εκτιθέμενα στην έκτη μείζονα σκέψη της παρούσας, και όχι μέσω τριτανακοπής κατά της απόφασης αναγνώρισης της σύστασης ενός σωματείου, με την οποία είναι δυνατός μόνο ο έλεγχος συμβατότητας του καταστατικού σκοπού του σωματείου με το νόμο και τα χρηστά ήθη. Συνεπώς, και αν ακόμα ήθελε υποθεθεί ότι το καταρτισθέν πρόγραμμα σπουδών αλλοιώνει σε τέτοιο βαθμό το δόγμα μιας θρησκείας ώστε να γίνεται όργανο κεκαλυμμένου προσηλυτισμού, και επιπλέον ότι το ενδεχόμενο αυτό αδίκημα τελεί σε αιτιώδη σύνδεσμο με τη δράση του καθ' ού, ο ισχυρισμός αυτός ως λόγος τριτανακοπής κατά της απόφασης αναγνώρισης ίδρυσης του σωματείου είναι μη νόμιμος, καθώς η μεταγενέστερη άσκηση προσηλυτισμού από τα μέλη ενός σωματείου ήτοι ενός ειδικού αδικήματος, που μάλιστα δικαιολογεί κατά το Σύνταγμά μας και τον περιορισμό του δικαιώματος άσκησης της θρησκευτικής ελευθερίας (άρθρο 13 παρ.2), και δικαιολογεί την επιβολή όλων των νόμιμων κυρώσεων, αστικών και ποινικών- ενδεχομένως θα δικαιολογούσε τη διάλυση του σωματείου κατ' άρθρο 105 παρ.3 ΚΠολΔ, κατόπιν της άσκησης της σχετικής αγωγής από τα περιοριστικά νομιμοποιούμενα προς τούτο πρόσωπα. Η έγκριση όμως της ίδρυσης ενός σωματείου, κατά της οποίας στρέφεται η υπό κρίση τριτανακοπή, αναφέρεται αποκλειστικά και μόνο στο καταστατικό και όχι στη μεταγενέστερη δράση του. Για το λόγο άλλωστε αυτό, αίτημα και συνέπεια του ένδικου βοηθήματος της τριτανακοπής είναι η ακύρωση της τριτανακοπτόμενης απόφασης -εν προκειμένω, της αναγνώρισης και εγγραφής του σωματείου στα οικεία βιβλία- τα αποτελέσματά της δε ισχύουν για το μέλλον ,οπότε παύει να υπάρχει το σωματείο, αντιθέτως το αίτημα διάλυσης του σωματείου, προσήκει στην κατ' άρθρο 105 παρ. 3 ΑΚ αγωγή, σε άσκηση της οποίας δεν νομιμοποιείται το τριτανακόπτον σωματείο. Επομένως, η ένδικη τριτανακοπή πρέπει να ερευνηθεί περαιτέρω κατ' ουσίαν, μόνο κατά το μέρος που κρίθηκε νόμιμη.

VIII. Το καθ' ού με τις νομίμως κατατεθειμένες προτάσεις του και με δήλωση του πληρεξουσίου του δικηγόρου στο ακροατήριο του Δικαστηρίου που καταχωρήθηκε στα ταυτάριθμα με την παρούσα πρακτικά συνεδρίασης, αρνείται γενικά την τριτανακοπή, την οποία αποκρούει ως απαράδεκτη, αόριστη και αβάσιμη, καθώς επίσης και την ουσιαστική και νομική βασιμότητα των λόγων της, πέραν δε των αντιρρήσεων του που εξετάστηκαν ανωτέρω, προβάλλει και την ένσταση καταχρηστικής άσκησης δικαιώματος για το λόγο ότι αμέσως μετά την ίδρυσή του, το τριτανακόπτον σωματείο με τη συμπεριφορά του το απεδέχθη ως συναδελφικό σωματείο, έκτοτε δε και έως σήμερα δεν αμφισβήτησε την παρουσία του, παρά μόνο με την κατάθεση της υπό κρίση τριτανακοπής και μετά τη πάροδο 5 ετών. Ο ισχυρισμός αυτός πρέπει να απορριφθεί ως μη νόμιμος, διότι η απαγορεύουσα την καταχρηστική άσκηση του δικαιώματος διάταξη του άρθρου 281 ΑΚ δεν ευρίσκει έδαφος εφαρμογής επί αμιγώς διαδικαστικών πράξεων (ΑΠ 1142/2006, ΤΝΠ ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ), όπως είναι η άσκηση τριτανακοπής εκ μέρους του διαδίκου, που δεν μετείχε στην προηγούμενη δίκη και επικαλείται έννομο συμφέρον προς ανατροπή της εκδοθείσας αποφάσεως, η οποία επιφέρει βλάβη σε αυτόν ή θέτει σε κίνδυνο τα έννομα συμφέροντα του, διότι δεν αφορά ευθέως το ουσιαστικό δικαίωμα του τριτανακόπτοντος, αλλά αναφέρεται στις συνέπειες ως προς αυτόν της, διαλαμβανομένης στην τριτανακοπτόμενη απόφαση, εξαχθείσας δικαστικής κρίσεως (ΑΠ 130011992, ΕλλΔνη 35, 389 ΕφΑθ 2961/2007, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ).

IX. Από τις καταθέσεις των μαρτύρων, ένας για κάθε πλευρά, που εξετάστηκαν νόμιμα στο ακροατήριο και περιέχονται στα ταυτάριθμα με την παρούσα πρακτικά δημόσιας συνεδρίασης του Δικαστηρίου τούτου, όλα τα έγγραφα που προσκομίζονται με επίκληση από τους διαδίκους, για μερικά των οποίων γίνεται ειδική αναφορά αμέσως κατωτέρω, χωρίς όμως να παραλειφθεί κάποιο για την ουσιαστική διάγνωση της διαφοράς, μεταξύ των οποίων και η υπ' αριθμόν 3.459/23-9-2016 ένορκη εξέταση μάρτυρα που προσκομίζει το καθ' ού, τα οποία νομίμως λαμβάνονται υπόψη, καθώς κατά την ειδική διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας το Δικαστήριο προκειμένου να σχηματίσει τη δικαστική του πεποίθηση, μπορεί να λάβει υπόψη κάθε πρόσφορο αποδεικτικό στοιχείο, ακόμη και άκυρο αποδεικτικό μέσο που δεν πληροί τους όρους του νόμου (ΑΠ 41/2003, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ), αλλά και αυτεπαγγέλτως να λάβει υπόψη πραγματικά περιστατικά και καταστάσεις που περιέχονται σε δημοσιεύματα (ΑΠ 1448/2009, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ), ακόμη και στο διαδίκτυο (ΜονΠρΑθ 1228/2003, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ), καθώς και από τα διδάγματα της κοινής πείρας

(άρθρο 336 πεφ.4 ΚΠολΔ), αποδείχθηκαν τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Το τριτανακόπτον σωματείο ιδρύθηκε το 1951 με την επωνυμία «Ένωσις Ελλήνων Θεολόγων», και τροποποιήθηκε το 1977 ως «Πανελλήνιος Ένωσις Θεολόγων», με το ισχύον ως σήμερα κωδικοποιημένο του καταστατικό, από το οποίο προκύπτει ότι ο σκοπός του σωματείου είναι πολυδιάστατος, με επιστημονικές, θρησκευτικές - κοινωνικές - ηθικές, εκκλησιαστικές - εθνικές - κανονικές, και επαγγελματικές εκφάνσεις, βασικός δε προσανατολισμός της δράσης του είναι η διαφύλαξη και διάδοση της θρησκευτικής γνώσης. Ακολούθως, το καθ' ού σωματείο ιδρύθηκε το 2011, με την επωνυμία «Πανελλήνιος Θεολογικός Σύνδεσμος «ΚΑΙΡΟΣ για την αναβάθμιση της Θρησκευτικής Εκπαίδευσης»», και τον διακριτικό τίτλο «ΚΑΙΡΟΣ». Η ίδρυση του καθ' ού σωματείου δεν αποδεικνύεται αντίθετη προς τη διάταξη του άρθρου 281 ΑΚ, διότι είναι επιτρεπτή η συνύπαρξη πλειόνων σωματείων στον ίδιο γεωγραφικό και στον ίδιο ή παρεμφερή επαγγελματικό-κοινωνικό χώρο, καθόσον δεν παρεμποδίζεται η εύρυθμη λειτουργία καθενός από αυτά, αλλά αντιθέτως αμιλλώνται προς επίτευξη των σκοπών τους, ούτε επέρχεται σύγχυση μεταξύ των δύο σωματείων, ενόψει των ακόλουθων: η επωνυμία τους είναι σαφώς διαφορετική, καθώς ναι μεν το πρώτο σκέλος της επωνυμίας του καθ' ού ομοιάζει, δίχως όμως να ταυτίζεται, με την επωνυμία του τριτανακόπτοντος, κυρίως δε στην επωνυμία του καθ' ού υφίσταται ολόκληρη επιπλέον φράση, ενώ όπως προκύπτει από τα κείμενα των προσκομιζόμενων ανακοινώσεων και δημοσιευμάτων, τα δύο σωματεία αυτοπροσδιορίζονται ή χαρακτηρίζονται πολύ συχνά από τις συντομογραφίες «Π.Ε.Θ.» και «ΚΑΙΡΟΣ» οι οποίες ουδεμία σχέση έχουν μεταξύ τους. Το γεγονός αυτό επιβεβαίωσε και ο μάρτυρας του τριτανακόπτοντος, ο οποίος κατέθεσε ότι το καθ' ού δεν εμφανίζεται σε κείμενά του, μόνο με τη φράση «Πανελλήνιος Θεολογικός Σύνδεσμος» έτσι ώστε να μπορεί να προκύψει σύγχυση, εκ του πρώτου σκέλους της επωνυμίας τους. Σαφώς διακριτές είναι και οι σφραγίδες των δύο σωματείων, τόσο κατά το σχήμα όσο και κατά τα αναγραφόμενα και απεικονιζόμενα σ' αυτές, κατά τρόπο που δεν επιτρέπει σύγχυση, καθόσον το καταστατικό του τριτανακόπτοντος σωματείου προβλέπει στρογγυλή σφραγίδα, που φέρει περιμετρικά (γύρωθεν) την επωνυμία του και το έτος της ίδρυσης του ενώ στο μέσο αυτής απεικονίζεται σταυρός και τα κεφαλαία γράμματα Ι. Χ. Α. Ω., ενώ αντιθέτως η σφραγίδα του καθ' ού σωματείου, είναι ορθογώνια παραλληλόγραμμη, αποτελούμενη από πέντε γραμμές στις οποίες αναπτύσσεται η επωνυμία του, ενώ στην πρώτη γραμμή και με κεφαλαία μεγάλα γράμματα γράφεται η διακριτική λέξη «ΚΑΙΡΟΣ». Επιπλέον, και πέραν των ομοιοτήτων στις διατάξεις περί τακτικών και τα επίτιμων μελών, σύμφωνα με καταστατικό του καθ' ού, προβλέπεται και η κατηγορία των συνεργαζόμενων μελών, η οποία δεν υπάρχει στο τριτανακόπτον, και στην οποία μπορεί να ενταχθεί κάθε εκπαιδευτικός ανεξαρτήτου ειδικότητας και βαθμίδας. Επιπλέον προκύπτει ότι το καθ' ού σωματείο περιλαμβάνει και μέλη που αποχώρησαν από το τριτανακόπτον σωματείο, λόγω διαφωνιών που είχαν, δίχως όμως να είναι παράλληλα μέλη και στα δύο και δίχως να δημιουργείται εκ του λόγου αυτού σύγχυση για τις απόψεις των σωματείων, ενώ και ο σημερινός αριθμός των μελών του καθ' ού, ήτοι 430 μέλη, δεν μπορεί να θεωρηθεί αμελητέος και συνεπώς δεν στερείται αντιπροσωπευτικότητας. Αλλωστε δεν αποδείχθηκαν συγκεκριμένα πραγματικά περιστατικά τα οποία να φανερώνουν σύγχυση από οιονδήποτε σχετικά με την ταυτότητα και τις θέσεις των δύο σωματείων, στα πέντε περίπου χρόνια που υφίστανται και δρουν παράλληλα, αντιθέτως δε από τις καταθέσεις των μαρτύρων αλλά και τα προσκομιζόμενα δημοσιεύματα προκύπτει ότι είναι ευρέως γνωστή, στον οικείο χώρο, η διάσταση των ιδεών των δύο σωματείων και η διακριτή δράση τους. Αναφορικά δε με τον επιδιωκόμενο καταστατικό σκοπό των δύο σωματείων, από τον οποίο προκύπτει και η έντονη διαφωνία των δύο σωματείων, είναι φυσικό ανάμεσα σε σωματεία με μέλη κυρίως άτομα της ίδιας επαγγελματικής - επιστημονικής εξειδίκευσης, να υπάρχει μια ομοιότητα, όμως και πάλι παρατηρείται ότι υφίσταται ειδοποιός διαφορά συνιστάμενη στο γεγονός ότι ο σκοπός του καθ' ού εμφανίζεται πολύ πιο συγκεκριμένος και στοχευμένος σε σχέση με τον καταστατικό σκοπό του τριτανακόπτοντος. Συγκεκριμένα, ο σκοπός του εξαντλείται σχεδόν στην αναβάθμιση-αναδιάρθρωση της θρησκευτικής εκπαίδευσης, θέτοντας σε επτά υποπαραγράφους τους άξονες πάνω στους οποίους θα κατευθύνεται το σωματείο. Αντιθέτως ο σκοπός του τριτανακόπτοντος είναι πολύ πιο ευρύς και πολυδιάστατος αποσκοπώντας σε μια πιο γενικευμένη πνευματική και κοινωνική δράση σε επιμέρους περιγραφόμενα πεδία. Η άμιλλα δε, ακόμα και ο ανταγωνισμός ιδεών μεταξύ δύο σωματείων που έχουν και πνευματικό -επιστημονικό χαρακτήρα, σχετικά με αντικρουόμενες απόψεις τους, δεν είναι δυνατό να θεμελιώσει λόγο καταχρηστικής ίδρυσης ενός εξ αυτών, ούτε συνεπάγεται καταχρηστικότητα, η μετέπειτα, συγκυριακή, μεγαλύτερη τυχόν αποδοχή του ενός σωματείου από τους εκάστοτε πολιτικούς και κυβερνητικούς φορείς. Περαιτέρω δε από τους αναφερόμενους στο καταστατικό ηθικούς κανόνες που πρεσβεύουν τα μέλη του καθ' ού σωματείου, δεν προκύπτει ότι η πραγμάτωσή τους θα αντίκειτο στους νόμους ή θα

προσβάλλει τη δημόσια τάξη ή τα χρηστά ήθη. Όπως πράγματι μαρτυρά και η επωνυμία του καθ' ού σωματείου, ο βασικός του σκοπός σχετίζεται με τη διδασκαλία του μαθήματος των θρησκευτικών, όπως αυτός ειδικεύεται στις επτά από τις συνολικά οκτώ παραμέτρους του καταστατικού του σκοπού, και συμπληρώνεται από τη διακήρυξη αρχών του καθ' ού σωματείου, στην οποία παραπέμπει το καταστατικό. Από τα κείμενα αυτά προκύπτει ότι το καθ' ού δεν ευαγγελίζεται τον εξοβελισμό της θρησκευτικής εκπαίδευσης ούτε επιδιώκει να επιβάλλει στους μαθητές θρησκευτικές απόψεις, ή απόψεις αθεϊσμού. Αντίθετα, σύμφωνα με όσα αναφέρονται στην διακήρυξη αρχών του καθ' ού, τα μέλη του εμφανίζονται προβληματισμένα από την αποστασιοποίηση των νέων από τις θρησκευτικές κοινότητες και τις παραδόσεις τους, και για το λόγο αυτό επιδιώκουν την αναμόρφωση του περιεχομένου του μαθήματος των θρησκευτικών στα σχολεία της χώρας, με εμπλουτισμό της ύλης του και δίχως στοιχεία κατηχισμού, προκειμένου να εκσυγχρονιστεί και να καταστεί, κατά τη γνώμη τους πιο λειτουργικό και ωφέλιμο. Στο πλαίσιο αυτό τονίζουν την ανάγκη διαλόγου με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, ενδεχόμενος δε αποκλεισμός του τριτανακόπτοντος σωματείου από το πλαίσιο αυτό διαλόγου με τους κυβερνητικούς φορείς, δεν μπορεί να αποδοθεί στο καθ' ού και εκφεύγει του πεδίου δικαιοδοτικής κρίσης με την υπό κρίση τριτανακοπή. Είναι άλλωστε κοινώς γνωστό το ζήτημα που έχει ανακύψει σχετικά με το περιεχόμενο του μαθήματος των θρησκευτικών κατά τα σχεδιαζόμενα νέα προγράμματα σπουδών, αλλά και οι αντίθετες επιμέρους γνώμες των διαδίκων σωματείων. Είναι δε χαρακτηριστικό, ότι στην διαμάχη αυτή (μεταξύ των δύο σωματείων), επέλεξε να μην παρέμβει ούτε η Εκκλησία της Ελλάδος, όπως προκύπτει από την από 27-9-2016 επιστολή του μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος, κ. Ιερώνυμου Β', προς τον Πρόεδρο της Κυβερνήσεως και τους Προέδρους των Κοινοβουλευτικών Ομάδων (δημοσιευμένη στον επίσημο ιστότοπο της Εκκλησίας της Ελλάδος), δηλαδή του κατεξοχήν, καθ' ύλην αρμόδιου, θεσμικού φορέα, ο οποίος ως γνωστόν έχει επίσης ξεκάθαρη θέση επί του ζητήματος, και στην οποία αναφέρεται χαρακτηριστικά, «Σε αντίθεση με την άποψη περί μη προσκολλησεως στο παρελθόν, πιστεύω ότι τα μαθήματα των Θρησκευτικών, της Ελληνικής Γλώσσας, Λογοτεχνίας και Ιστορίας αποτελούν αναγκαία μαθήματα ταυτότητας και διαδραματίζουν σοβαρό ρόλο στη διαμόρφωση του φρονήματος των αυριανών Ελλήνων πολιτών. Για τον λόγο αυτό οι απόψεις της Εκκλησίας υπερβαίνουν τις συγκυριακές διαφωνίες επιστημονικών ή πολιτικών χώρων. Η Ιερά Σύνοδος συνειδητά δεν τοποθετήθηκε στην σχετική επιστημονική διαφωνία των δύο ενώσεων θεολόγων, της «Πανελληνίας Ενώσεως Θεολόγων» και του καθ' ού. Οι απόψεις μας δεν σημαίνουν την συμπάραταξη ή αντιπάραθεση της Εκκλησίας με τις προτάσεις εκατέρας των επιστημονικών ενώσεων ή των πολιτικών κομμάτων επί των θέματος». Συνεπώς, κρίνεται ότι η διαφορά των δύο σωματείων ανάγεται σε επίπεδο ιδεολογικής και επιστημονικής διαμάχης αυτών, όπως σηματοδοτείται άλλωστε από τους καταστατικούς σκοπούς τους, και τα μέσα πραγμάτωσης αυτών. Ειδικότερα δε, από τον καταστατικό σκοπό και τη διακήρυξη αρχών του καθ' ού σωματείου, δεν προκύπτει αντίθεση στο νόμο ή τα χρηστά ήθη, παρά τα αντιθέτως υποστηριζόμενα από το τριτανακόπτον, ότι το καθ' ού στοχεύει στην μετάλλαξη του μαθήματος των θρησκευτικών, σε βαθμό που να αλλοιώνεται ο επιβαλλόμενος χαρακτήρας του, για τους -κατά δήλωσή τους- ορθόδοξους χριστιανούς μαθητές, για τους οποίους πράγματι γίνεται δεκτό ότι η διδασκαλία του μαθήματος των θρησκευτικών είναι υποχρεωτική στα σχολεία, το οποίο πρέπει να διδάσκεται σύμφωνα με τις αρχές της ορθόδοξης χριστιανικής θρησκείας και επί ικανό αριθμό ωρών διδασκαλίας εβδομαδιαίως, με την παράλληλη, κατ' επιταγή του Συντάγματος και της ΕΣΔΑ, απαλλαγή απ αυτό για τους άθρησκους, αλλόθρησκους και ετερόδοξους μαθητές (ΣτΕ3356/1995, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ, ΣτΕ 2176/1998, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ, ΔιοικΕφΧαν 11512012, ΤΝΠ ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ). Είναι άλλωστε κοινώς γνωστό, ότι και με την μέχρι πρότινος (πριν τις επιδιωκόμενες από το καθ' ού σωματείο αλλαγές) μορφή και ύλη του, το μάθημα των θρησκευτικών εμπεριείχε, μέχρι ενός βαθμού, αναφορές και σε βασικά στοιχεία άλλων αναγνωρισμένων ανά τον κόσμο θρησκειών, δίχως αυτό αντίκειται στο Σύνταγμα και τους Νόμους. Κυρίως όμως, όπως ειπώθηκε ανωτέρω, η διαμόρφωση ενός προγράμματος σπουδών, τα ποιοτικά και ποσοτικά στοιχεία αυτού, προκειμένου να διασφαλίζονται τα ανωτέρω δικαιώματα και στόχοι, είναι κυρίως έργο διαλόγου ανάμεσα σε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, στο οποίο μπορούν να συμβάλλουν δημιουργικά αμφότερα τα εμπλεκόμενα στην υπό κρίση υπόθεση σωματεία, ακόμα και μέσω αντιθέτων απόψεων, όπως άλλωστε επιβάλλει ο δημοκρατικός και φιλελεύθερος χαρακτήρας του πολιτεύματός μας. Το συμπέρασμα αυτό, ότι και το καθ' ού σωματείο δικαιούται να συμβάλλει -κατά το σκοπό του- στην αναβάθμιση της θρησκευτικής εκπαίδευσης στη χώρα μας, δέχθηκε το Δικαστήριο με την τριτανακοπτόμενη Απόφασή του, ακόμα δε και σε περίπτωση όπου διατυπωνόταν ενώπιον του, τα εδώ προβαλλόμενα επιχειρήματα του τριτανακόπτοντος, αντίθετη κρίση του, μέσω μιας αυστηρότερης προσέγγισης και συνεπεία αυτής, απόρριψη της αίτησης

αναγνώρισης του καθ' ού σωματείου, με την αιτιολογία ότι υποκρύπτει παράνομο σκοπό και ότι η μεταγενέστερη πρακτική του θα μπορούσε ενδεχομένως να προσκρούει στα χρηστά ήθη ή τη δημόσια τάξη θα ήταν άστοχη, διότι τότε θα εμφιλοχωρούσε στη κρίση του και ανεπίτρεπτος έλεγχος σκοπιμότητας κατά τα ανωτέρω αναφερόμενα και επιπλέον θα συνεπαγόταν την προληπτική παραβίαση της ελευθερίας της έκφρασης και του δικαιώματος σύστασης ενώσεων (συνεταιρίζεσθαι), που κατοχυρώνονται από τις αναφερόμενες στη μείζονα σκέψη διατάξεις του Συντάγματος και της ΕΣΔΑ.

Χ. Κατ' ακολουθία των ανωτέρω, πρέπει να απορριφθεί και κατ' ουσία η τριτανακοπή, τα δε δικαστικά έξοδα θα επιδικασθούν, όπως ειδικότερα ορίζεται στο διατακτικό, στο σύνολό τους, σε βάρος του τριτανακόπτοντος, κατά τις συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 741, 746 β', 176 ΚΠολΔ (Εφαθ 609/2013, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

ΔΙΚΑΖΟΝΤΑΣ αντιμωλία των διαδίκων.

ΑΠΟΡΡΙΠΤΕΙ την τριτανακοπή.

ΚΑΤΑΔΙΚΑΖΕΙ το τριτανακόπτον σωματείο στην πληρωμή των δικαστικών εξόδων του καθ' ού, τα οποία ορίζει στο ποσό των τριακοσίων Ευρώ (300 ευρώ).

Κρίθηκε, αποφασίστηκε και δημοσιεύτηκε σε έκτακτη δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριό του, στην Αθήνα, χωρίς την παρουσία των διαδίκων και των πληρεξούσιων δικηγόρων τους, στις 29 Νοεμβρίου 2016.

Ο ΔΙΚΑΣΤΗΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ